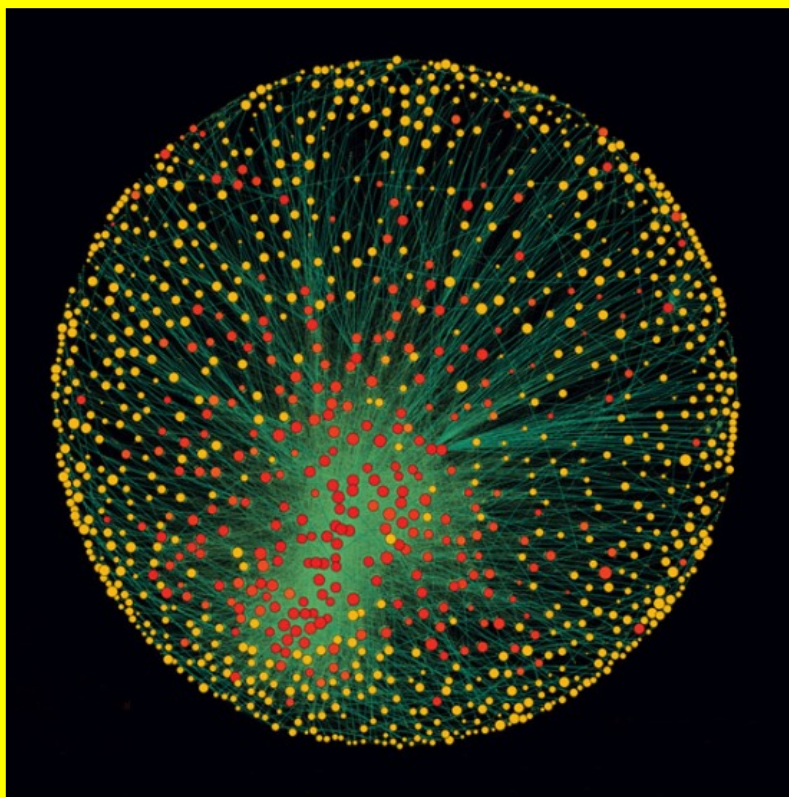

*AZ ÉLETMŰKÖDÉS RENDSZERE:
AZ EMBER ÉS A TÉR INTERAKCIÓS
MODELLJE*

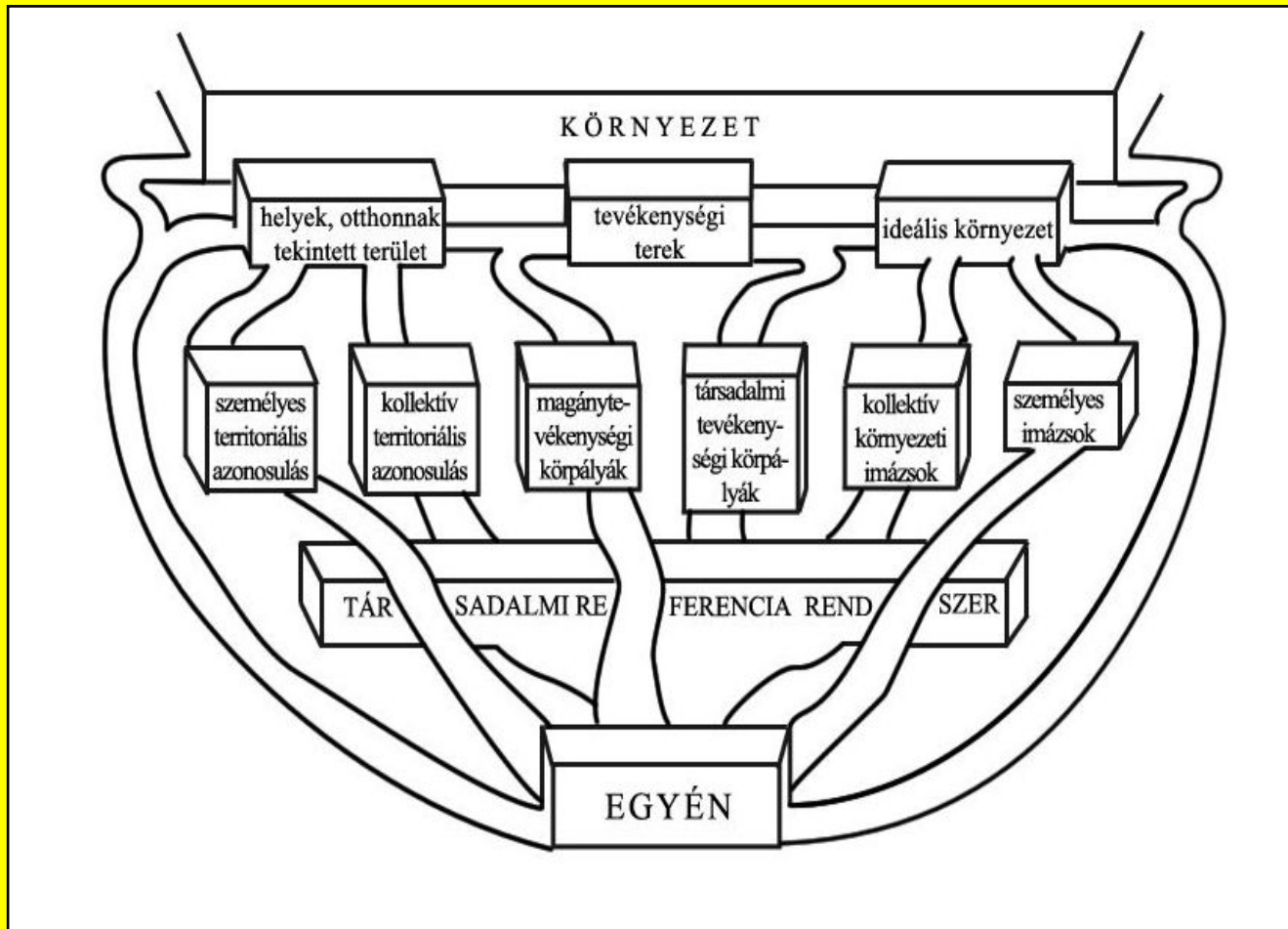
*DR. ROZSNYAI KATALIN PH.D.
SZENT ISTVÁN EGYETEM, GYŰLA*

TÉMAVÁLASZTÁS ÉS CÉLKITŰZÉS

- Tisztelgés;
- PhD-dolgozatom címe:
Térformáló folyamatok és az életminőség kölcsönhatásainak vizsgálata Gyulán.
- Értekezésemben: multidiszciplináris módszertan;
- Az inter- és multidiszciplinaritás terjedése.
- Jelen előadásomban egyik elméleti modelletemet mutatom be vázlatosan;
- Célja: Az ember térbeli életműködésének modellezése.

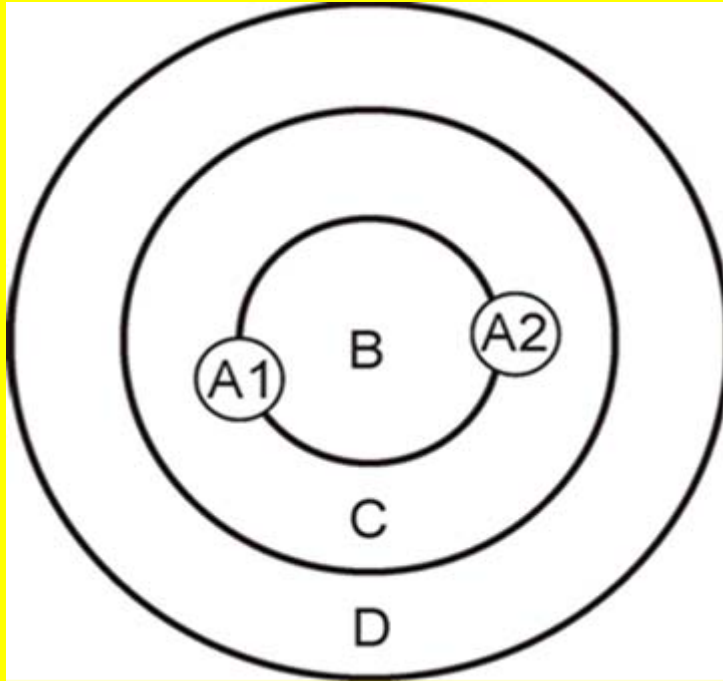
ELMÉLETI ALAPOK

A társadalmi élettér működési modellje

Forrás: Buttimer, A. 1972

ELMÉLETI ALAPOK

Jelmagyarázat:

A1= család

A2= iskola

A1+A2= mikrorendszerek

B = mezorendszer

C = exorendszer

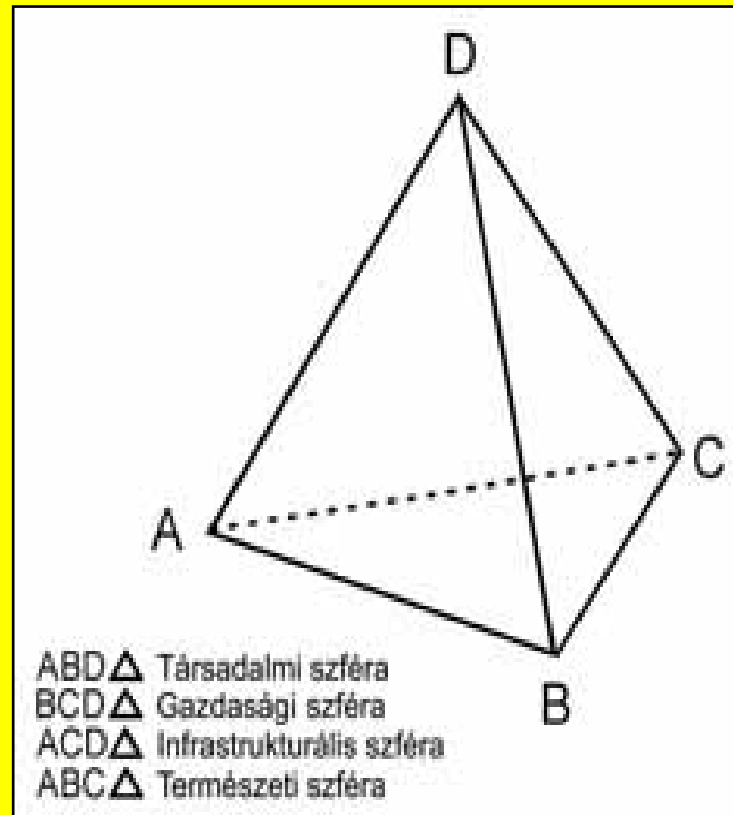
D = makrorendszer

Ökológiai szocializációs modell

Forrás: Bronfenbrenner, U. 1979

AZ EGYÉNI ÉLETMŰKÖDÉSI MODELL TÉNYEZŐI

1. A település és szerepe

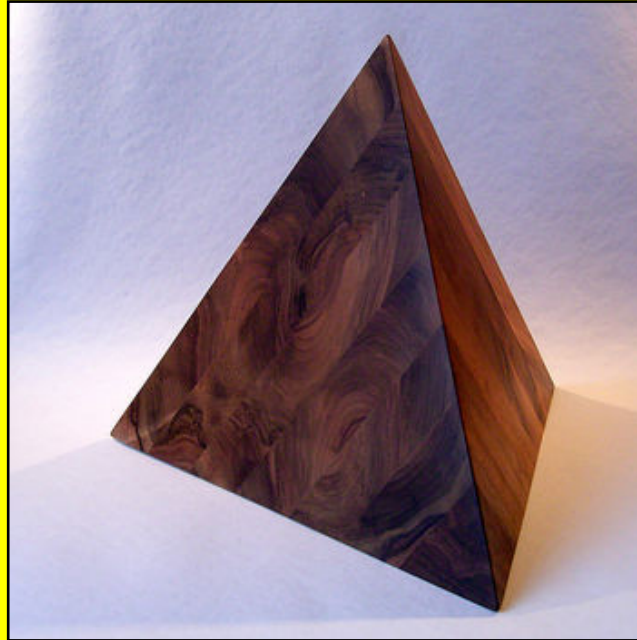

Forrás: Tóth J. 1981

- Település = aktuális életműködési tér.

AZ EGYÉNI ÉLETMŰKÖDÉSI MODELL TÉNYEZŐI

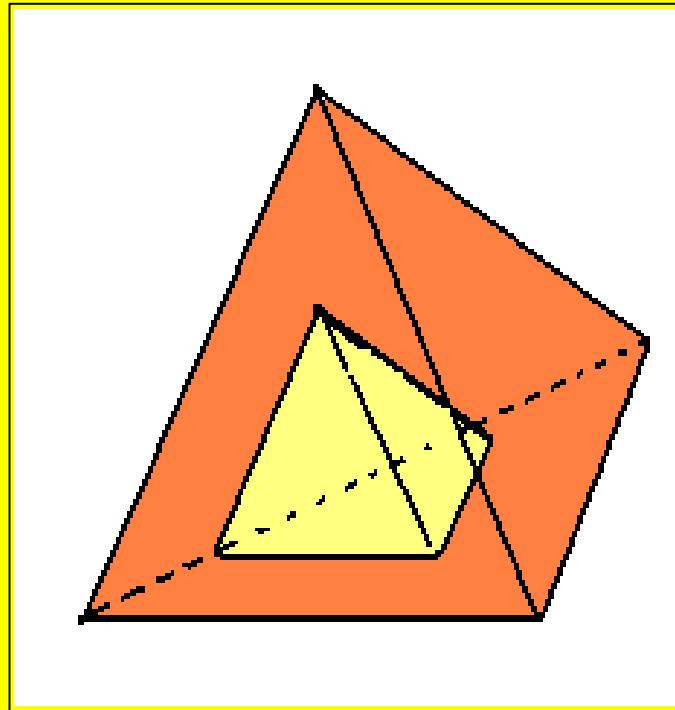
2. *Az emberi életműködés*

- ***Szférái:*** testi-lelki egészségi állapot;
családi-baráti kapcsolatok;
anyagi helyzet;
társadalmi pozíció.

Forrás: Saját szerkesztés

EGYÉNI ÉLETMŰKÖDÉSI MODELL

Jelmagyarázat: egyén;

 életműködési tér.

Forrás: Tóth J. (1981) alapján saját szerkesztés

EGYÉNI ÉLETMŰKÖDÉSI MODELL

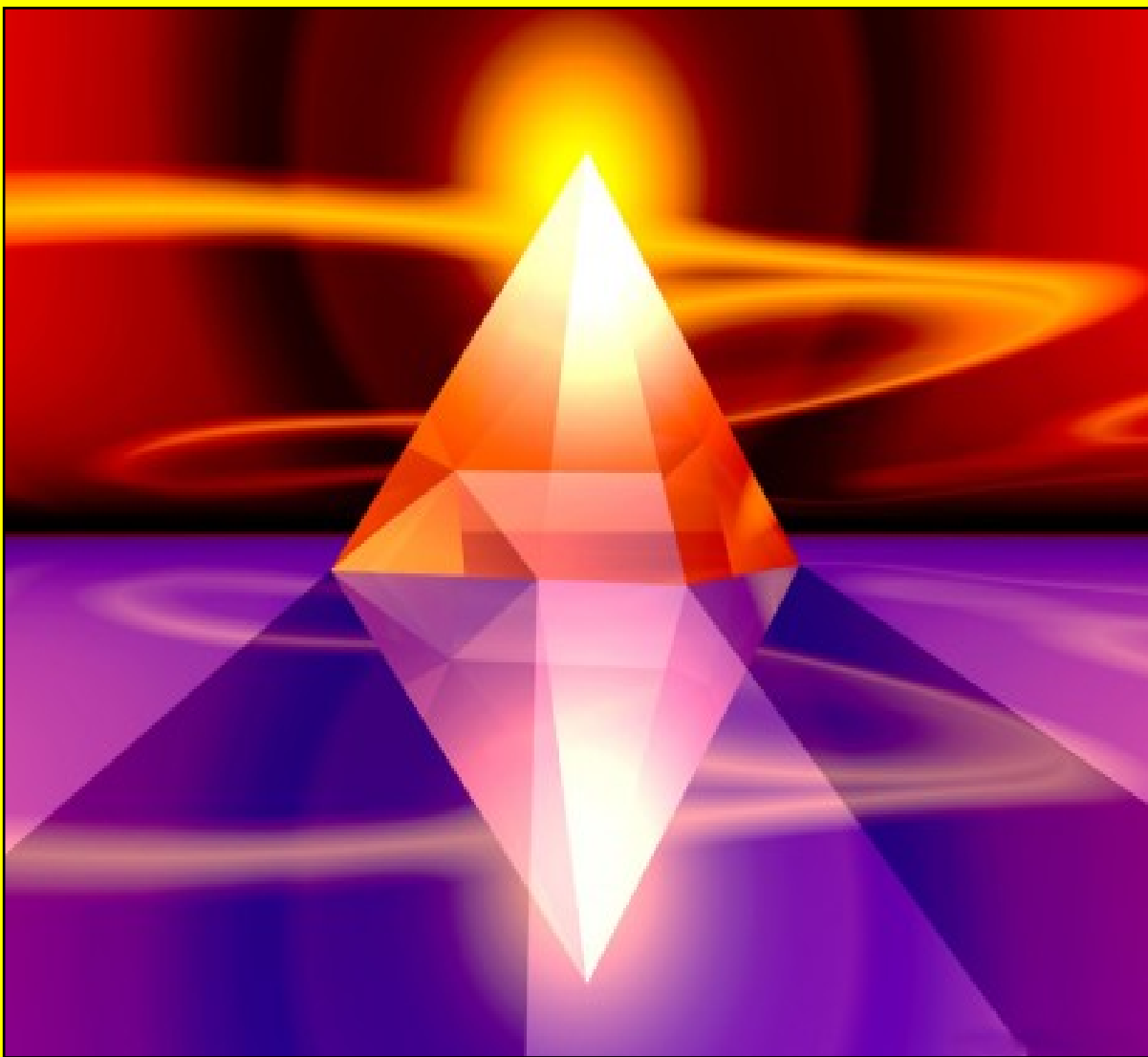
- Az egyén létezése életműködési terében *dupla interakciós tetraéderrel modellezhető.*
- *Lényege:* az életműködési tér változásai és az egyéni összetevők kölcsönhatásai egymással is interakcióban vannak.
- Így határozzák meg az adott személy életműködési és életminőségi lehetőségeit.

AZ EGYÉN ÉS AZ ÉLETMŰKÖDÉSI TÉR FUNKCIONÁLIS HASONLÓSÁGAI

- *A létezés alapbázisai:* természeti szféra;
testi-lelki egészségi állapot;
- A tér társadalmi szférája – egyén társ. pozíciója;
- Gazdasági szféra – egyén anyagi helyzete;
- Infrastrukturális szféra – családi-baráti kapcsolatok.
- *Bármelyik szférában történő erőteljes változás:*
 - hatással van a többi szférára is;
 - pl. egyén esetében súlyos betegség, anyagi válság, munkahely elvesztése;
 - pozitív változás: előléptetés, gyermek-vállalás.

A MODELL FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGEI

- A település eltérő adottságú részein lakó egyének és csoportok életminőség vizsgálata.
- Egyéni összetevők feltárása:
 - prognosztikai, prevenciós és terápiás támpontok
pl. munkanélkülivé váló ember.
- Felsőoktatási tananyagként:
 - az egyén és környezetének interakciós működési modellje.

Elérhetőség: email: Rozsnyai.Katalin@gk.szie.hu